

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Karolína Kočicová

Vývoj školství v obci Bánov v jeho historickém kontextu

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím zdrojů a archiválií, které jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů dané práce.

V Olomouci dne 13.4.2023

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Pavlovi Kopečkovi, Ph.D. za cenné rady a pomoc při psaní mé bakalářské práce. Ráda bych taky poděkovala Státnímu okresnímu archivu v Uherském Hradišti za poskytnutí materiálů a kronik, a především mé rodině, která mi byla oporou po celou dobu studia.

Obsah

1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI BÁNOV	7
1.1	Obecná charakteristika obce	7
1.1.1	Bánovský znak.....	7
1.2	Počátky obce Bánov.....	7
1.3	Obec Bánov v průběhu světových válek.....	8
1.3.1	Josef Bublík	10
1.4	Život v obci od roku 1945 do roku 1989	11
1.5	Období od Sametové revoluce po současné dění v obci.....	11
1.6	Památky obce Bánov	12
1.7	Významné osobnosti obce Bánov	15
2	BÁNOVSKÁ ŠKOLA DO ROKU 1900	16
3	BÁNOVSKÁ ŠKOLA MEZI LETY 1900–1939	18
3.1	Výuka.....	18
3.2	Učitel Josef Haluzický	19
3.3	Situace na škole mezi světovými válkami	19
4	VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V LETECH 1939–1945	20
4.1	Učebnice	20
4.2	Zavedení německého jazyka na úkor „vlasteneckých“ předmětů.....	20
4.3	Knihovny	21
4.4	Protiletecká ochrana žactva.....	21
5	Vývoj školství mezi lety 1945–1989 a změny po roce 1989	22
5.1	Lidová škola zemědělská	23
5.2	Volba povolání.....	24
5.3	Chování žáků a spolupráce školy s rodiči.....	24
5.4	Akce během školního roku a zájmové kroužky	25
5.4.1	Kohútek	26
5.5	Události během let 1968–1989	26
5.6	Změny ve školství po roce 1989	28
6	BÁNOVSKÁ ŠKOLA OD ROKU 2000 PO SOUČASNOST	30
6.1	Významné projekty a programy realizované na základní škole	31
6.1.1	Program GLOBE	31
6.1.2	Erasmus+	32
6.1.3	Žákovský parlament	32
6.2	Úspěchy školy.....	33

6.3	Cíle a priority školy	34
6.4	Pandemie COVID–19	34
6.5	Začlenění ukrajinských žáků do výuky.....	35
7	METODICKÝ LIST	36
	ZÁVĚR.....	38
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	40
	SEZNAM ZKRATEK	45
	OBRÁZKOVÉ PŘÍLOHY	46
	ANOTACE.....	50

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je Vývoj školství v obci Bánov v jeho historickém kontextu. Obec Bánov se nachází ve Zlínském kraji, v okrese Uherské Hradiště nedaleko hranic se Slovenskou republikou. Bánov je vesnice se zajímavou historií a je rodištěm Josefa Bublíka, po kterém je pojmenována zdejší základní škola. Obec Bánov jsem si vybrala z toho důvodu, že jsem zde vyrůstala a doposud bydlím. Navštěvovala jsem zde mateřskou školu, základní školu a spousty dalších kroužků, díky kterým jsem zdokonalovala své vědomosti a dovednosti.

Cílem mé bakalářské práce je sjednotit informace o vývoji školství v obci Bánov od první zmínky o místním školství až po současnost. Bakalářská práce je rozdělena do několika kapitol. V první kapitole popisují stručně vesnici Bánov. Jsou zde zmíněny základní informace o obci, počet obyvatel, poloha a dějiny obce, významné osobnosti a památky. Druhá kapitola se věnuje vývoji školství v obci Bánov do roku 1900, ve třetí kapitole je popsána bánovská škola mezi lety 1900–1939. V další kapitole se již věnuji vývoji v období druhé světové války a období po roce 1945. V této kapitole je popsána i Lidová škola zemědělská, která zde existovala pouhé čtyři roky. Pátá kapitola se zabývá začátkem vyučování v nové školní budově, která byla postavena v roce 1951, dále je v této kapitole shrnuto období po rok 1989 a změny ve školství, které nastaly po Sametové revoluci. Šestá kapitola charakterizuje základní školu od roku 2000 až po současné dění ve škole, popisuje úspěchy, projekty a cíle školy. V poslední kapitole je obsažen metodický list, který by se mohl využít ve výuce občanské výchovy nebo dějepisu.

Informace pro mou bakalářskou práci jsem čerpala především ze školních kronik, obecních kronik a obecních zpravodajů, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Uherském Hradišti. Je potřeba zmínit, že důvěryhodnost kronik v rámci časových údajů je omezena zejména kvůli zpětnému dopisování a jisté subjektivitě autorů. Citace regionálních tisků jsou zapsány různými způsoby. U nejstarších zpravodajů je uveden pouze rok a měsíc vydání, popř. pouze rok a u novějších zpravodajů je zmíněn rok a konkrétní číslo zpravodaje. Je to zejména z toho důvodu, že se to u jednotlivých zpravodajů v průběhu let měnilo. Dále jsem čerpala ze školních almanachů, výročních zpráv a z internetových zdrojů. Využila jsem možnosti rozhovoru s bývalým ředitelem školy, který mi poskytl velmi cenné informace. Všechny použité prameny a zdroje jsem uvedla do seznamu literatury na konci mé bakalářské práce.

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI BÁNOV

1.1 Obecná charakteristika obce

Obec Bánov se nachází ve Zlínském kraji, v okrese Uherské Hradiště a konkrétně v mikroregionu Východní Slovácko. Vesnici Bánov najdeme v podhůří Bílých Karpat, asi 7 km od Uherského Brodu směrem k hranicím se Slovenskou republikou. Obec se rozkládá na ploše 1625 ha. K 1. 1. 2022 v obci žilo 2113 obyvatel.¹ V září roku 2022 se konaly volby do obecního zastupitelstva a stejně jako v minulých volbách do zastupitelstva obce kandidovaly dvě volební strany, a to KDU – ČSL (Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová) a Občanští demokraté a nezávislé osobnosti. Starostou obce byl opět zvolen Marek Mahdal a místostarostou Marian Čubík.²

1.1.1 Bánovský znak

Nejstarší známá bánovská pečeť pochází z roku 1684. V původní pečetě je vyobrazen renesanční štít, ve kterém se nachází kopeček spolu s kohoutem. Stejný symbol najdeme i na pečetě, která pochází z roku 1762. Jelikož toto znamení bylo vloženo do štítu, můžeme jej označit za původní bánovský znak. Barvy tohoto znaku nebyly ale dříve rozpoznatelné. V roce 1998 obec požádala o oficiální udělení znaku a praporu. Autorem tohoto návrhu se stal Robert Kepřt, který inspiraci našel ve starých pečetích a pouze ji doplnil o lem. Na současné podobě znaku se nachází štít, který má červenou barvu. Na zeleném kopci stojí kohout se zlatou zbrojí, jenž je symbolem strážce a je otočený směrem doleva, odkud v minulosti přicházela nepřátelská vojska. Na stříbrném lemu se nachází červené růže. Obecní zastupitelstvo tento návrh schválilo a v roce 1998 byl tento znak Bánovu oficiálně udělen.³

1.2 Počátky obce Bánov

První zmínku o obci Bánov můžeme najít v Kosmově kronice (*Chronica Bohemorum*) z roku 1091. Bánov je popsán v kronice jako hrad, který se nachází nedaleko Trenčína. Jako prvním majitelem hradu je kolem roku 1294 uváděn Oldřich z Hradce, který byl členem významného rodu Vítkovců. Po vymření Přemyslovců se hradu ujal Matúš Čák Trenčianský. Tomu se podařilo získat nejen Bánov, ale i území až po Uherské Hradiště a současné Veselí nad Moravou. Jelikož docházelo k neustálým bojům na hranicích Moravy a Uher, došlo k výměně hradu mezi Oldřichem z Hradce a Janem Lucemburským. Jan Lucemburský

¹ *Obec Bánov* [online]. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/>

² MAHDAL, Marek. Slovo starosty. *Bánovský zpravodaj*, 2022 (č. 4), str. 3.

³ O našem znaku. *Bánovský zpravodaj*, 2001 (č. 2), str. 4. Podoba znaku v příloze č. 1

přenechal Oldřichovi z Hradce Telče a získal Bánov. Tím se hrad stal opět zeměpanským. Po této záměně není o bánovském hradu téměř žádná zmínka.⁴

V průběhu husitských válek patřil hrad pod správu Brumova. Na začátku 16. století hrad vlastnili bratři ze Žeravic, kteří ale později předali tvrz Vilémovi z Víckova. V roce 1570 císař Maxmilián II. povýšil obec na městečko s právem tří výročních trhů a jednoho týdenního trhu. Nepříjemným obdobím pro obec byly boje s Turky, kteří přišli do Bánova kolem roku 1663. Při bojích byl zničen Uherský Brod spolu s okolními vesnicemi, také v Bánově bylo 53 domů vypáleno a 12 osob zabito.

Důležitým rokem pro obec byl rok 1692, kdy se Bánov stal součástí uherskobrodského panství Dominika Ondřeje z Kounic. V první polovině 18. století se obci začalo velmi dařit, jelikož měla velké množství orné půdy, zahrad, pastvin, ale i vinohradů a lesů. Bánov se stal samosprávnou jednotkou stejně jako ostatní obce v roce 1848, také bylo zvoleno obecní zastupitelstvo v čele se starostou. Prvním starostou byl zvolen Josef Zálešák, díky kterému vznikla první prvotřídní škola v Bánově.⁵ V roce 1900 měl Bánov rozlohu 1735 ha, nacházelo se zde 261 domů a počet obyvatel činil 1543.⁶

1.3 Obec Bánov v průběhu světových válek

Těžké období nastalo v průběhu první světové války. Vyhláška o všeobecné mobilizaci dorazila do obce 1. srpna 1914. Při první mobilizační výzvě odjelo z obce 112 mužů. Pro příbuzné povoláného nastaly těžké časy, protože v mnoha domácnostech to byl právě vojín, který živil celou rodinu. V ten den byly také přerušeny práce na poli, muži se připravovali a loučili k odchodu a v šest hodin večer se konalo slavnostní požehnání v kostele.⁷ Během války se pravidelně konaly soupisy potravin a lidé dostávali přidělové lístky na chléb a později i na kávu a cukr. Od roku 1916 se začalo prudce zdražovat a mouka se stala nedostatkovým zbožím. Obyvatelé Bánova si pro ni museli chodit na Březovou. V roce 1917 nebyl dostatek vody, pro tu museli zase do Nivnice nebo do Uherského Brodu.⁸ Pravidelně také probíhaly prohlídky domů, aby se zjistilo, zda někdo neschovává potraviny. Následující válečné roky probíhaly obdobným způsobem. Vojáci ale začali být čím dál více unavení a válka se blížila

⁴ JURNÝ, Josef. *Historie a současnost Bánova: Příloha Bánovského zpravodaje k 900. výročí první písemné zprávy o Bánově*. Bánov, 1991, str. 8–9.

⁵ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*. Obec Bánov, 2014. str. 18–36.

⁶ BARTOŠ, Josef a kol. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Svazek VIII, Okresy: Uherské Hradiště, Uherský Brod, Hodonín, Kyjov*. Ostrava, 1982. str. 131.

⁷ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

⁸ Příloha bánovského zpravodaje - 80 let naší samostatnosti. *Bánovský zpravodaj*, 1998 (č. 9).

ke konci. Zpráva o vyhlášení samostatného československého státu dorazila do obce 29. října 1918. Ihned začaly oslavy, zpívala se hymna a uskutečnil se lampionový průvod.⁹

V období mezi válkami se v obci žilo poměrně dobře. V Bánově fungovalo několik obchodů, hospod a řemeslníků. V prosinci 1918 byl obnoven čtenářský spolek, což byl jediný nositel kultury mimo kostel a školu od roku 1900. Důležitou událostí bylo také zřízení autobusové dopravy do Uherského Brodu v roce 1927. O rok později byla zřízena doprava i do Bystřice pod Lopeníkem. Rozvíjel se také kulturní život. Konala se různá divadelní představení, fungoval Sokol i Orel. V roce 1933 byl zaveden v obci vodovod a postupně docházelo k elektrifikaci obce.¹⁰

O vstupu německých vojsk na naše území byli obyvatelé Bánova informováni 15. března 1939 v šest hodin ráno. Jedenácti místním mužům se podařilo přes Slovensko a Maďarsko přejít na západ, vstoupit do zahraničního odboje a bojovat za svobodu Československa. Patřili mezi ně: Jaroslav Bublík, Josef Bublík, Josef Horňák, František Janča, Alois Píška a další. Postupně přicházela řada opatření. České nápisy musely být nahrazeny německými, svou činnost musely ukončit některé zájmové spolky, úředně byl rozpuštěn Sokol i Orel.

Po celou dobu války byly opět vydávány potravinové lístky, které byly platné vždy na měsíc a bez kterých bylo velmi těžké sehnat jakékoli jídlo. Situace na venkově ovšem nebyla tak kritická jako jinde, jelikož si lidé velké množství potravin dokázali vyprodukovat sami. Ihned po atentátu na Reinharda Heydricha byla v Bánově provedena policejní hlídka, která měla najít jakoukoli souvislost s atentátem. Ovšem bez úspěchu. To ale nikdo netušil, že jedním z parašutistů byl bánovský rodák Josef Bublík.¹¹

⁹ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 36–51.

¹⁰ JURNÝ, Josef. *Historie a současnost Bánova: Příloha Bánovského zpravodaje k 900. výročí první písemné zprávy o Bánově*, str. 18.

¹¹ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 98–99.

1.3.1 Josef Publík

Jedním z významných rodáků obce Bánov byl Josef Publík. Narodil se 12. února 1920 a se svými rodiči a pěti sourozenci bydlel v Bánově v domě č. 309. Josef byl velmi nábožensky založen, a proto se chtěl stát knězem. Jeden rok studoval Arcibiskupské reálné gymnázium v Kroměříži, ale protože rodina neměla dostatek peněz na studium, byl přeložen na Zemské reálné gymnázium do Uherského Brodu. Po maturitě na gymnázium se přihlásil na právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Jelikož byly 17. listopadu 1939 české vysoké školy zavřeny, rozhodl se spolu s Josefem Horňákem a Františkem Volným odejít na Slovensko a poté se přes Bělehrad a Bejrút dostat do Francie, aby se přihlásili do boje proti fašistickým okupantům. V zahraničí byl vycvičen jako parašutista pro zvláštní úkoly a byl mu vytvořen falešný průkaz na jméno Josef Sedláček. Dne 28. dubna 1942 byl vysazen jako člen operace *Bioscop* u Křivoklátu. Spolu s Bohuslavem Koubou a Janem Hrubým měli za úkol provádět destrukce na železničních tratích v oblasti Vlárského průsmyku.¹²

Před atentátem se Josef Publík i s Janem Hrubým schovávali u slečny Čechové v Praze. Publík se dokonce několikrát ukázal i na Moravě, kde se údajně setkal v uherskobrodské hospodě se svým strýcem Josefem a poté se přesunuli pěšky do Bánova. Musel být ale velmi opatrný, aby ho nikdo nepoznal. Tu noc, kdy se Josef nacházel v Bánově, totiž přijelo do obce na prohlídku zlínské Gestapo.¹³ Po atentátu se skupina parašutistů skrývala v kryptě pravoslavného kostela v Praze, který byl kvůli zradě Karla Čurdy 18. června 1942 obklopen fašistickými vojáky a gestapem. Českoslovenští parašutisté se bránili více než čtyři hodiny. Fašističtí vojáci se je snažili zabít kulomety, plynem, vodou a výbušninami. Ubránit se jim ale nepodařilo. Poslední náboj si každý parašutista nechal pro sebe. Josef Publík spolu s Janem Kubišem ukončili svůj život střelbou z pistole.¹⁴ Na památku tohoto významného muže byl v obci postaven pomník padlých hrdinů. Po Josefovi Publíkovi je pojmenována i místní základní škola a v roce 2022 byla na jeho rodném domě odkryta pamětní deska.

¹² REICHL, Martin a Jaroslav ČVANČARA. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb, 2004. str. 89–101.

¹³ CHOVANEC, Jan. *Sedmý z Resslovy ulice*. Uherský Brod, 1999. str. 34–79.

¹⁴ Josef Publík. *Základní škola Josefa Publíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <http://zsbánov.cz/web/21>

1.4 Život v obci od roku 1945 do roku 1989

Osvobozování obce proběhlo poměrně poklidným způsobem. První střelby rumunské armády zazněly 20. dubna 1945. Němci se snažili v Bánově ukrýt a místní občané museli kopat zákopy. Bomby a granáty poškodily několik budov, domů, chlévů a stodol. Bánov byl osvobozen 27. dubna 1945 a po hlučném a náročném dni následoval den klidný. Němci postupně ustoupili do sousední obce Nezdenice. Dne 9. května 1945 byla vyhlášena všeobecná kapitulace Německa a válka definitivně skončila.¹⁵

V březnu 1950 proběhlo v obci sčítání lidu. Žilo zde 2239 obyvatel v 489 domech. V roce 1951 vzniklo JZD (Jednotné zemědělské družstvo) a obec se začínala postupně rozšiřovat. Stavěly se nové domy a byly k dispozici prodejny s potravinami, jedna prodejna průmyslového zboží, textilu, cukrovinek, pekárny a dva hostince. Kulturní život v obci zaštiťovala Osvětová beseda, která měla na starost kino, divadelní představení, organizovala taneční zábavy a plesy.¹⁶ Začátkem června 1960 se konaly v obcích volby do místních národních výborů. Po volbách byla provedena celostátní reorganizace okresů a krajů, při které vznikly větší celky. Byl vytvořen okres Uherské Hradiště, do kterého patřil také okres uherskobrodský. Místo kraje Gottwaldovského vznikl kraj Jihomoravský, který zabíral téměř celou jižní Moravu. V roce 1978 začal vycházet bánovský zpravodaj, který informoval občany o dění v obci.¹⁷

1.5 Období od Sametové revoluce po současné dění v obci

Po svržení totalitního režimu nastal čas obrovských změn. V Bánově se začalo pomalu utvářet místní Občanské fórum. V roce 1990 se konaly komunální volby. Největší počet hlasů získal Lubomír Chovanec za Občanské fórum (38,30 %) a Václav Vystrčil, který byl členem Sdružení nezávislých kandidátů (34,90 %).¹⁸ Postupem času se změnila i společenská situace v obci. Mnoho lidí začalo soukromě podnikat a obnovily se některé spolky a tradice.

Na počátku milénia se začala stavět víceúčelová sportovní hala, kde se dnes konají plesy, taneční zábavy, sportovní turnaje a probíhá zde výuka tělesné výchovy. Tato sportovní hala je v těsné blízkosti areálu základní a mateřské školy. Nedaleko se nachází fotbalové

¹⁵ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 103–108.

¹⁶ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 103–136.

¹⁷ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

¹⁸ Volby: Volby do zastupitelstev obcí 24.11.1990. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1990/kv111?xjazyk=CZ&xId=1&xobecnaz=B%C3%AAnov>

sportovní hřiště a tenisové kurty.¹⁹ V roce 2010 byl otevřen obchvat, díky kterému se zvýšila bezpečnost dopravy a chodců ve vesnici. Obec získala i několik ocenění, např. v roce 2009 obdržela Rytířský řád, který byl udělen rumunským prezidentem za dlouholeté vztahy mezi Rumunskem a Bánovem od konce 2. světové války.

V obci se klade velký důraz na společenský život a dodržování tradic. Konají se společenské plesy, tříkrálová sbírka, fašank, košt slivovice, drakiáda, taneční zábavy a zpívání u vánočního stromu atd. Významnou akcí jsou i Hody svatého Martina.²⁰

1.6 Památky obce Bánov

Kostel svatého Martina

Dominantou obce Bánov je římskokatolický farní kostel svatého Martina. Kostel dosahuje délky 43 metrů a celková výška věže včetně kříže je 37,5 metrů. Původně se jednalo o středověký gotický chrám, který byl v letech 1691–1699 úplně přestavěn do barokního stylu. Bánovský kostel a jeho oltáře byly posvěceny v roce 1743 olomouckým biskupem Jakubem Ernestem z Lichtenštejna. Hlavní oltář pochází z roku 1744, je celý dřevěný a nachází se na něm svatostánek. Nad svatostánkem lze vidět obraz svatého Martina. Varhany zhotovila firma Bratři Riegrové z Krnova v roce 1947. V pozdějších letech byla stanová střecha na věži kostela nahrazena cibulovou.²¹

Socha sv. Jana Nepomuckého

Nedaleko kostela se nachází socha svatého Jana Nepomuckého, která pochází z 2. poloviny 18. století a je vyhotovena z pískovcového kamene v barokním stylu. Jedná se o chráněnou kulturní památku. Původní socha byla restaurována a nyní je vystavena v obřadní síni obce Bánov.²²

¹⁹ MALIŇÁK, Jiří, ed. *Zlínský kraj: města a obce Zlínského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2003, str. 118.

²⁰ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 154–159.

²¹ Kostel sv. Marina v Bánově. *Římskokatolická farnost Bánov* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.farnost-banov.cz/inpage/kostel-sv-martina-v-banove/>

²² Co by Vám nemělo uniknout. [online]. *Obec Bánov*, [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/nase-obec/co-by-vam-nemelo-uniknout/>

Hrádek

První hrad zde byl už v době Velkomoravské říše a na jeho ostatcích byl pravděpodobně vybudován hrad nový. Hrad postupně vlastnili různí panovníci, o kterých se zmiňují v předchozí podkapitole. Během druhé světové války bylo provedeno několik výzkumů a následně byly potvrzeny nálezy z doby bronzové a středověké.²³

Přírodní památku Hrádek tvořil bývalý lom. Je to jedna z největších památek v této oblasti, ve které jsou zachovány projevy třetihorní vulkanické činnosti. Na zbytcích stěny lze vidět balvanité vulkanické brekcie, úlomky bazaltického andezitu a některých minerálů. Dříve byl Hrádek označován jako Kalvárie, protože se zde nacházely tři velké kříže. V roce 2004 byly kříže opraveny a dnes se tato oblast řadí k nejvýznamnějším památkám obce. Podobnou oblastí je i přírodní památka Skalky, která se nachází na druhém vrcholu Bánova.²⁴

Vodní nádrž a Dvůr Ordějov

Vodní nádrž Ordějov se nachází mezi Bánovem, Suchou Lozí a Bystřicí pod Lopeníkem. Nádrž byla původně vybudována pro závlahu a rekreaci, dnes se využívá především k rybolovu. Ještě před výstavbu vodní nádrže se zde nacházel Dvůr Ordějov a ordějovský mlýn. Zánik dvora je spojen s výstavbou nádrže, která byla postavena v roce 1969. Jelikož došlo k protržení hráze a zatopení celého dvora, musel se celý objekt zbourat.²⁵

Bánovský dvůr

V obci Bánov se dříve nacházely dva dvory, již zmíněný Dvůr Ordějov a následně Bánovský dvůr. Nejstarší zpráva o dvoře v Bánově je zapsána v Zemských deskách z roku 1490. Dvůr měl tři nádvoří, vstupní brána byla postavena v barokním slohu a boční pilíře byly zdobeny kamennými koulemi. Dvory byly k vidění i v okolních vesnicích, avšak jediný Bánovský dvůr měl takové zdobení. Na prvním nádvoří se nacházela kovárna, kočárna, byt pro služebnou a stodoly. Na druhém nádvoří byly vepříný, obytné místnosti, vchod do sýpky a byt pro šafáře. Po první světové válce se pozemky dvora rozdělily mezi občany. Vznikla úzká pole, ale po parcelaci se začala projevovat větrná eroze. V roce 1966 byl dvůr zničen vichřicí. Nedaleko dvora se nacházel dům č. 99, který se nazýval *Zámeček* (po něm se dnes celá tato ulice jmenuje *Zámeček*). V této budově bydlel správce statku a nyní na tomto místě stojí rodinný

²³ JURNÝ, Josef. *Historie a současnost Bánova: Příloha Bánovského zpravodaje k 900. výročí první písemné zprávy o Bánově*, str. 8.

²⁴ Turistický cíl Bánov – Východní Slovácko. *Turistický průvodce*.

²⁵ Rozhledna [online]. *Obec Bánov* [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/nase-obec/rozhledna/>

dům. Podoba dvora se v průběhu let měnila, dnes část dvora náleží Obecnímu úřadu Bánov a v severní části sídlí firma s nábytkem Vladimír Zálešák. V roce 1984 byla pod dvorem postavena pěstitelská pálenice.²⁶

Kontribuční sýpka

Jednou z budov, kterou už dnes v obci nenajdeme, je kontribuční sýpka, která se nacházela na náměstí směrem k Suché Lozi. Sýpka byla postavena v empírovém slohu v roce 1814 a ukládala se do ní nadbytečná úroda. Kvůli špatnému technickému stavu, dopravní bezpečnosti a snaze o zlepšení vzhledu obce byla sýpka v roce 1989 zbořena.²⁷ Dnes tuto sýpku obyvatelům obce připomíná zmenšený půdorys z kamenů a socha *Česnekářky*, jelikož Bánov v minulosti patřil k česnekářským velmocem. I v dnešní době spousta obyvatel pěstuje česnek, spíše ale pro vlastní potřebu.

Komory

Kolem roku 1800 bánovští obyvatelé vlastnili spousta orné půdy a dobytka, tudíž měli dostatek úrody a obilí. Jelikož už nebylo místo, kam by se obilí mohlo ukládat, začaly se stavět komory. Aby komory nebyly vykradeny, postavili si je lidé přímo před vlastní dům. Komory měly vevnitř i poschodí. Dolů se dávaly brambory, nahoru obilí, ovoce a sušené maso. Přes léto se tam schovávaly kožichy. Všechny komory měly velmi podobný vzhled, avšak kazily celkový dojem obce. V té době se v obci nacházelo celkem 80 komor. V pozdějších letech se již tyto komory nestavěly, poslední dochovaná se nachází v současnosti před domem č. 73 v ulici Hošťáky.²⁸

²⁶ ŠVEHLÍK, Rostislav. *Bánovský dvůr*.

²⁷ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 310–311.

²⁸ Knihovna muzea Jana Amose Komenského Uherský Brod. *Rukopis Jazyk v Bánově: Čtení: Mluvnice a pravopis: Sloh*. Kdy vznikly v Bánově komory. Vypravoval Tomáš Borák. 75 let., zapsal Fr. Němec, učitel.

1.7 Významné osobnosti obce Bánov

Jedním z nejvýznamnějších rodáků obce Bánov byl Alois Píška, narozen 4. dubna 1920 v Bánově. Po okupaci Čech a Moravy se rozhodl jako Josef Bublík utéct do zahraničí. Přes Maďarsko a Jugoslávii se dostal se do Francie a sloužil u československé armády. Poté odjel do Anglie, kde pracoval jako radiotelegrafista. Po válce krátkou dobu pobýval i v Československu, ale nakonec se vrátil zpět do Velké Británie. Měl hodnost plukovníka v. v. a zemřel 31. 5. 2014.²⁹

Dalším rodákem byl významný sochař a řezbař Štěpán Zálešák, který byl profesorem na Umělecko – průmyslové škole v Praze a jeho díla můžeme najít např. v chrámu sv. Víta v Praze, v chrámu v Kutné Hoře, ale i chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, kde je pochován. Před rodným domem Štěpána Zálešáka v Bánově se nachází jeho busta.

S Bánovem byl spojen i kněz František Borák, který se kromě svého povolání věnoval studiu historie a je autorem studie Bánov. Podle týdeníku Obrana lidu byl i posledním zpovědníkem jednoho z atentátníků na Heydricha. Za zmínku stojí i profesor a jeden ze zakladatelů Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě František Polanský.³⁰

²⁹ Plukovník v. v. Alois Píška. *Paměť národa* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/piska-alois-1920>

³⁰ JURNÝ, Josef. *Historie a současnost Bánova: Příloha Bánovského zpravodaje k 900. výročí první písemné zprávy o Bánově*, str. 20.

2 BÁNOVSKÁ ŠKOLA DO ROKU 1900

Přímé důkazy o tom, jestli se v Bánově nějaká škola nacházela už v 16. století se nedochovaly. Existence bánovské školy je ale potvrzena nepřímo, a to Pressiovým církevním řádem, jmény farářů (v Bánově působil Daniel Dvorský) a připomínkou evangelické fary. Fara v obci v této oblasti v době předbělohorské znamenala téměř s jistotou, že se zde škola opravdu nacházela. V letech 1671–1691 je škola popsána *jako škola ještě zpusťlá ve zříceninách*, jelikož během třicetileté války bylo mnoho škol zničeno. První zmínka o škole v Bánově je v listinách doložená k roku 1584. V této době je zde jako učitel uveden již zmíněný Daniel Dvorský z Jihlavy.

Koncem 17. století byla zřízena v Bánově obecná škola. Docházka do školy byla v této době nepovinná a chodili zde spíše chlapci. Podle popisu škol hradištského komisaře z roku 1787–1788 v Bánově existovala triviální škola. K ní byly přiškoleny obce Suchá Loz a Bystřice pod Lopeníkem. Na bánovské škole bylo zapsáno školou povinných 316 dětí, což znamenalo, že byla škola přeplněna, a proto se musely zřídit školy i v Suché Lozi a Bystřici pod Lopeníkem.³¹

Podle první školní kroniky zde vyučoval více než 200 let rod Hauerlandů. Posledním potomkem tohoto rodu byl Jan Hauerland. Po Janu Hauerlandovi se stal rektorem v Bánově Jakub Zona. Po Jakubu Zonovi nastoupil na učitelský úřad jeho syn, který se též jmenoval Jakub Zona. Ten působil na bánovské škole až do roku 1879 a učil tedy téměř 44 let.³²

Do roku 1848 vypadala bánovská škola jako obyčejná a nevýrazná budova. Připomínala spíše okolní chalupy ve vsi než školu. Střecha byla došková a učebny působily velmi chudobně. Nepříjemnou událostí pro obyvatele Bánova byl požár dne 20. března 1850. Při tomto požáru bylo zničeno spousta budov a shořela i škola. Stavba nové školní budovy byla zahájena v roce 1851. Původním plánem bylo postavit školu dvojtřídní, ovšem kvůli nedorozumění obecních představitelů a tehdejšího rektora školy byla nakonec postavena pouze jednotřídní budova. Místnost, kde se vyučovalo, byla ale poměrně veliká a dokázala pojmout až 200 dětí.³³

³¹ RIEDL, Miroslav. *Školství Uherskobrodská (863–1869)*. Brno, 1970, str. 92–155.

³² Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

³³ SUCHÝ, Jirí. Z historie školy v Bánově. *Bánovský zpravodaj*, 2001 (č. 3), str. 2–3.

Kolem roku 1880 patřila bánovská škola mezi ty nejzanedbanější školy na Uherskobrodsku. Děti neuměly ani základní dovednosti, jako bylo číst, psát a počítat. Představený obce byl Martin Mandík, který vůbec nepodporoval rozvoj školství v Bánově. Co se týče vyučovacích pomůcek, tak těch byl vážný nedostatek a nebylo možné zakoupit ani křídly. K dispozici byla pouze mapa Palestiny a obrazy k tzv. názornému vyučování od Hermana. Všechny tyto pomůcky získala škola jako dary. I přes odpor Martina Mandíka proti škole, začala bánovská škola postupně vzkvétat. V roce 1881 došlo k rozšíření bánovské školy na dvojtřídní. Ve stejném roce se učitel Josef Haluzický stal nadučitelem a taky bylo obsazeno místo podučitelky. Toto místo zaujala Marie Hlavémannová. V roce 1884 byla založena žákovská knihovna.

První kronika bánovské školy byla založena správcem školy Josefem Haluzickým v roce 1887. Ve školním roce 1887/1888 navštěvovalo školu 104 chlapců a 110 dívek – tedy celkem 214 dětí. Během školního roku 1889/1890 byla škola dvakrát uzavřena z důvodu epidemiologických nemocí (mázdřivka a spála). Jelikož dětí neustále přibývalo, bylo potřeba rozšířit místní školu o třetí třídu. V roce 1892 byla přístavba třetí třídy komisionálně schválena.³⁴ V roce 1896 byla zřízena školní zahrada a od roku 1902 se jako další učebna využívala budova č. 30. Říkalo se jí *stodola* a učilo se v ní až do roku 1950.³⁵

³⁴ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

³⁵ SUCHÝ, Jiří, Z historie školy v Bánově. *Bánovský zpravodaj*, 2001 (č.3), str. 2–3.

3 BÁNOVSKÁ ŠKOLA MEZI LETY 1900–1939

3.1 Výuka

Ve školním roce 1900/1901, který byl zahájen 17. září 1900, bylo školou povinných asi 207 dětí. V I. třídě se vyučovaly tyto předměty: počty, mluvnice, čtení, psaní, kreslení, tělocvik, ale taky názorné vyučování. Ve vyšších ročnících se učily i ruční práce. Jelikož kapacita vyučovací místnosti byla pouze pro 60 lidí, bylo potřeba založit další pobočky. Postupem času se bánovská čtyřtřídní škola rozrostla o paralelní druhou třídu. Protože neustále docházelo k zakládání poboček při jednotlivých třídách, zažádala místní školní rada a obecní zastupitelstvo, aby se ve školním roce 1909/1910 vyučovalo na škole podle pětiletých osnov a bez zřizování poboček. Tomuto návrhu c. k. zemská školní rada vyhověla, a tak se následující školní rok začalo vyučovat podle pětiletých osnov.

V roce 1912 byla zamítnuta stavba nové školní budovy na místě letní tělocvičny, byla zamítnuta i nová učebna v nemocnici a byt nadučitele musel být přeměněn v další učebnu. Nakonec došlo k rozšíření školní budovy, a to o jednu místnost v přízemí. Ve školním roce 1912/1913 bylo schváleno zboření staré školní budovy a postavení budovy nové. V následujícím školním roce byly zhotoveny plány pro stavbu nové budovy. Stavební komise byla ale důsledkem začátku první světové války odvolána a se stavbou školy se nezačalo ani v následujících letech.³⁶

V období první světové války školní rada nařídila, aby se i děti podílely na pracích na poli a absence ve škole se dětem nepočítala. Dne 20. října 1914 bylo nařízeno, aby dívky v hodinách ručních prací šily zimní oblečení a chlapci ve věku 16–19 let museli trénovat vojenský tělocvik. Chlapci cvičili vždy v neděli odpoledne za příznivého počasí až do zimy. Cvičitelem byl pan učitel Bumbálek³⁷ (František Bumbálek byl řídicí učitel na bánovské škole v letech 1905–1940. Byl výborným pedagogem, měl kladný vztah se žáky, úspěšně vedl obecní kroniku a stál u zrodu Sokola v Bánově.)³⁸

³⁶ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

³⁷ Tamtéž

³⁸ Z obecní kroniky. Zasloužil se o mnohé v naší obci. *Bánovský zpravodaj*, 1995, str. 5.

Ve školním roce 1916/1917 bylo školou povinných 406 dětí, ovšem vyučovali zde pouze čtyři učitelé. Mnoho žáků nebylo připuštěno do vyšších ročníků kvůli velké absenci. Tito žáci byli známkováni pouze za jedno čtvrtletí. Jelikož nebylo dostatek pracovních sil, rodiče své děti neposílali do školy, nebo děti chodily do školy pouze v zimních měsících. Ve škole vyučovaly především učitelky, protože učitelé byli nuceni vykonávat vojenskou službu. Kvůli nedostatku učitelského sboru probíhala výuka ve všech třídách polodenně.³⁹

3.2 Učitel Josef Haluzický

Josef Haluzický byl významný učitel na bánovské škole již od roku 1880 a během jeho působení se škole začalo velmi dařit. Z původní jednotřídní školy se mu podařilo změnit školu na pětitřídní. Založil první školní kroniku Národní školy v Bánově a v roce 1881 se stal nadučitelem. Na bánovské škole učil Josef Haluzický až do své smrti, a to do 9. dubna 1911. Je pochován na místním hřbitově a bylo mu uděleno čestné občanství Bánova. Pohřbu se účastnilo velké množství lidí. Dostavil se okresní školní inspektor, okresní hejtman, předseda okresní školní rady, kolegyně a kolegové a žáci.⁴⁰

3.3 Situace na škole mezi světovými válkami

Ve školním roce 1919/1920 bylo osm tříd a vyučovalo se v pěti učebnách. I. třída byla rozdělena na dvě třídy, a to podle pohlaví. Docházka dětí se postupně zlepšovala, přibývalo žáků a také zdravotní stav dětí se výrazně zlepšil. Vyučovací hodina trvala 50 minut. Žáci a učitelé mohli navštěvovat školní kuchyni, která se nacházela v domě č. 25 a následně byl zakoupen do školy telefon a nový rádiový přijímač pro školní rozhlas. Následující školní rok bylo otevřeno deset tříd, ovšem počet učeben zůstal stejný.

V průběhu školního roku 1928/1929 se konaly různé slavnosti a školní akce. Například v březnu se slavily narozeniny prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka, vzpomínalo se na učitele národů Jana Amose Komenského, konala se taky jubilejní slavnost Červeného kříže, v květnu se slavil Svátek matek, v červnu pak Den dětí. Pravidelně se konaly vlastivědné vycházky.⁴¹

³⁹ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ Tamtéž

4 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V LETECH 1939–1945

S vypuknutím druhé světové války přišla řada různých opatření, která se týkala také školství. V listopadu 1939 byly uzavřeny všechny vysoké školy. Postupně docházelo ke germanizaci – k šíření německého jazyka a kultury do ovládaných zemí. Ve školách musela být prosazována náklonnost k Říši, musely být odstraněny závadné obrazy např. s legionáři, byla omezena výuka dějepisu a občanské výchovy a český jazyk byl postupně nahrazován německým jazykem. Další změnou ve vyučování bylo zavedení árijského pozdravu před vyučováním a po vyučování, aby si žáci na toto zdravení zvykli i na veřejnosti.

4.1 Učebnice

Jelikož dosavadní učebnice nevyhovovaly tehdejším státoprávním poměrům, bylo zakázané je používat. V hodinách čtení se tedy mohly číst pouze ty časopisy, které byly uznány za vhodné. Co se týče učebnic v českém jazyce, tak těch mnoho nebylo. V první třídě se v rámci čtení četla *Poupata*, na vyšším stupni se používaly učebnice německého jazyka. Jiné učebnice nebyly k dostání. V první třídě se děti učily číst a psát podle tabulek, které jim připravili žáci vyšších ročníků. Reálie se vyučovaly podle hesel anebo podle stručného obsahu učiva, které si připravil učitel před vyučováním. Jelikož byl nedostatek papíru, byly zavedeny na nižším a středním stupni břídlíkové tabulky, které se používaly místo sešitů.⁴²

4.2 Zavedení německého jazyka na úkor „vlasteneckých“ předmětů

Od počátku školního roku 1940/1941 bylo doporučeno vyučovat nepovinný německý jazyk od III. postupného ročníku. Od 1. února 1941 už byla zavedena povinná němčina na všech školách, kde se vyučoval český jazyk. Učitelé, kteří učili na bánovské škole museli navštěvovat kurz němčiny na Reálném gymnáziu v Uherském Brodě. Tohoto kurzu se zúčastnili tři členové pedagogického sboru: Jaroslav Valášek, Jan Hubatka a Josefa Jančaříková. Později byl zaveden kroužek německého jazyka pro učitele i na zdejší základní škole. Učitelský sbor se scházel dvakrát týdně ve škole, aby si společně zopakovali látku z okresních kurzů němčiny, mluvili německy o školních záležitostech a o vlastivědě Německa.

Němčina se postupně stala jedním z nejdůležitějších předmětů. České nápisy ze škol byly odstraněny a nahrazeny německo – českými. Výuka němčiny byla rozšířena v V., VI., VII. a VIII. ročníku na úkor zeměpisu. V následujících letech bylo vyučování němčiny rozšířeno

⁴² Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika školy 1941–1945*.

i na I. a II. postupový ročník, v ostatních třídách byl zvýšen počet hodin německého jazyka. Postupem času byla na všech školách zastavena výuka dějepisu, dějin české literatury, církevních dějin a vyučování zeměpisu bylo omezeno na území Velkoněmecké říše včetně Protektorátu Čechy a Morava. Místo dějepisu byla věnována jedna hodina týdně německému jazyku.

Aby se nezvýšil počet týdenních hodin, musely se ubrat některé hodiny. Např. v I. třídě se ubrala jedna hodina náboženství, prvouky a také se ubraly dvě hodiny tělesné výchovy. Ve II. třídě se omezilo náboženství, tělesná výchova a dvě hodiny českého jazyka. Ve III. a IV. třídě byla zrušena hodina vlastivědy, tělocviku a dvě hodiny českého jazyka. V VI. a VII. třídě se ubrala hodina dějepisu a českého jazyka.⁴³

4.3 Knihovny

Ze žákovské i učitelské knihovny byly odstraněny všechny knihy, které nevyhovovaly tehdejšímu poměru. Tyto tzv. závadné knihy byly zabaleny a zapečetěny. Byly zhotoveny tři seznamy, z nich se jeden přiložil do balíku, druhý byl zaslán okresnímu školnímu výboru, třetí byl přiložen k protokolu a uložen ve spisovně. Vyřazené knihy byly uloženy pod uzávěru. Z knihoven musely být také vyřazeny knihy od francouzských a anglických autorů. Závadné obrazy a mapy se musely zabalit a odstranit. Česká razítka, která byla na všech pomůckách, byla začerněna a všechny pomůcky a knihy dostaly nové razítko. Německo-české. Z nařízení okresního školního výboru byly také obě školní kroniky zabaleny a zapečetěny a od počátku školního roku 1940/1941 se zavedla nová kronika.⁴⁴

4.4 Protiletcká ochrana žactva

Čím dál častěji se stávalo, že kolem území Bánova létávala cizí letadla a žákům hrozilo nebezpečí, proto bylo zapotřebí udělat zvláštní opatření. Hlavním cílem bylo ochránit žáky, proto byl starostou obce, správcem školy a Janem Zálešákem vypracován plán protiletcké ochrany žactva. Plán byl vyvěšen ve všech učebnách. Na chodbě a ve všech třídách byly umístěny bedny s pískem a nádoby s vodou. Později byl ale vypracován nový plán protiletcké ochrany žactva podle pokynů okresního úřadu. V jeho znění stálo, že jakmile se správa školy dozví o leteckém nebezpečí, propustí všechny děti domů. Za půl hodiny po oznámení konce poplachu se žáci vrátí do školy. Vyučování se upravilo tak, aby neutrpěly hlavní předměty.

⁴³ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika školy 1941–1945*.

⁴⁴ Tamtéž

5 Vývoj školství mezi lety 1945–1989 a změny po roce 1989

Budova školy postupně chátrala. Padala omítka a nebyl dostatek financí na opravu. Vždy proběhly pouze malé, lokální úpravy, ale škola potřebovala jednu pořádnou. Na staré škole se i po skončení války vyučovalo střídavě, protože nebylo dostatek místností. Ten, kdo se chtěl vzdělávat na měšťanské škole, musel navštěvovat školu v Uherském Brodě nebo v Šumicích.⁴⁵

S výstavbou nové školy se započalo v roce 1947. Architektem byl František Gahura ze Zlína. Technickým dozorem nad prováděním stavby školní budovy byl pověřen pan Ludvík Sluka, stavitel z Uherského Brodu. Obecnou a měšťanskou školu v Bánově stavila Firma Družstevní Stavopodnik Brno, ovšem pro nedostatek peněz došlo ke změně plánů. K obecné škole bylo nakonec přistavěno druhé patro, tělocvična a sál.⁴⁶ V roce 1951 byla stavba dokončena. Spolu se školou byly postaveny i byty pro učitele. Postupně docházelo k dokončování ostatních částí školy – sprchy, šatny, kotelna a školní kuchyně.⁴⁷

Dne 1. září 1951 byl zahájen školní rok v nově postavené školní budově. Slavnostní zahájení proběhlo ve školním sále, kde si žáci a učitelé poslechli rozhlasový projev zástupce ministerstva školství, věd a umění. Vyučovat se začalo v sedmi třídách obecné školy, kterou navštěvovalo 217 žáků a v deseti třídách měšťanské školy, do níž chodilo 347 žáků. Školu v tomto roce navštěvovalo celkem 564 žáků z Bánova, Bystřice pod Lopeníkem, Lopeníka a ze Suché Loze. Jelikož zde nevedla žádná železniční trať, museli žáci z okolních vesnic dojíždět autobusy, které byly často přeplněné, a tak se stávalo, že se někteří žáci nedostavili do školy z důvodu přeplnění autobusu.

Začátkem školního roku 1952/1953 byla při škole zřízena školní družina. Tu navštěvovali především žáci z Lopeníka, pro které byl taky zřízen internát. K internátu byla zřízena jídelna, kterou navštěvovali žáci a někteří učitelé z pedagogického sboru.⁴⁸

⁴⁵ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika školy 1941–1945*.

⁴⁶ Státní okresní archiv Uherské hradiště. Fond Okresní školní výbor Uherský Brod. i. č. 210. Spisy jednotlivých škol, karton 153–154. *Škola Bánov (stavební dokumentace 1947–1948)*.

⁴⁷ Naše základní škola. *Bánovský zpravodaj*, 1996, str. 5.

⁴⁸ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

Ve školním roce 1953/1954 byla v Bánově při osmileté škole zřízena ještě jedna třída a nazývala se Jednoroční učební kurz (JUK). Do JUKu chodili pouze patnáctiletí žáci. Učitelé I. – V. postupového ročníku vytvořili metodické sdružení za účelem dosažení lepších vyučovacích výsledků. Učitelé VI. – VIII. postupového ročníku a ročníku JUK vytvořili předmětové komise pro český jazyk, ruský jazyk, společenské vědy, chemii, fyziku a tělocvik. V sestaveném plánu byly vytyčeny hlavní úkoly školy: trvalé a hluboké vědomosti, boj proti propadávání žáků, osvojení základů věd a vytváření vědeckého světového názoru, zvýšení polytechnického vzdělání žactva, ve všech předmětech zvýšení páče o brannou výchovu a vypěstování uvědomělé kázně u žáků, upevnění spolupráce s ČSM (Československý svaz mládeže) a s ostatními masovými organizacemi při organizování mimotřídní a mimoškolní práce.⁴⁹

5.1 Lidová škola zemědělská

V Bánově pár let existovala i lidová škola zemědělská. Tato lidová škola zemědělská byla založena v roce 1944 a zanikla v roce 1949. Ředitelem lidové školy zemědělské byl Josef Tylich, který byl zároveň ředitelem národní školy v Bánově. Předsedou školského výboru se stal Jan Zálešák a pokladníkem byl Martin Zálešák.⁵⁰ Škola měla od obce povoleno využívat až 10 arů obecního pozemku. Výplaty učitelům zajišťoval Zemský úřad v Brně, ale úhradu výloh školy, jako byly učebny, světla, úklid měla za úkol pokrýt obec.⁵¹

V roce 1944/1945 navštěvovalo tuto školu více než 41 žáků. Chlapci navštěvovali třídu I.A a školu navštěvovali ve čtvrtek od 8:00 do 12:20. Dívky docházely do I.B a vyučovalo se v úterý odpoledne od 13:00 do 16:20. Předměty, které se v průběhu let vyučovaly, byly zemědělská nauka, zemědělská technika, hospodyňská nauka, vlastivěda, péče o dítě, zemědělské počty, čeština a občanská nauka. Některé předměty měly studenti společné, v jiných se dělili podle pohlaví.

Ve školním roce 1947/1948 se lidová škola zemědělská nacházela v budově obecné školy, která měla šest tříd, ale pouze čtyři učebny. Zemědělskou nauku a techniku vyučoval Josef Tylich, hospodyňskou nauku a péči o dítě vyučovaly Božena Guryčová a Olga Laníková. František Němec a Josef Guryča vyučovali občanskou výchovu, češtinu a ruštinu.⁵²

⁴⁹ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

⁵⁰ JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*, str. 206.

⁵¹ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Lidová škola zemědělská Bánov. *Inventář*.

⁵² Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Lidová škola zemědělská Bánov. *1. Protokoly porad učitelského sboru Lidové školy zemědělské v Bánově 1944–1949*.

5.2 Volba povolání

Volba povolání je velmi důležitým bodem v životě člověka, a proto žáci již v VII. a VIII. třídě museli začít uvažovat o svém budoucím povolání. Toto rozhodování nebylo samozřejmě jednoduché, a proto byla navázána důležitá spolupráce školy a rodičů, aby si na základě vloh a schopností dětí uvědomili, jaká volba povolání by pro děti mohla být vhodná.

Ve vyučovacích hodinách se žáci seznamovali s jednotlivými profesemi a jejich úkoly. Již od V. třídy se sledovaly zájmy dětí. V VII. třídě se zjišťovalo, o jaké povolání mají děti zájem pomocí dotazníku nebo rozhovoru. Na základě tohoto vyhodnocení se výsledky srovnaly se skutečnými potřebami národního hospodářství. V posledním ročníku se konalo rozmišřovací řízení a zařazení žáků do jednotlivých škol. Nejvíce dětí se v průběhu let hlásilo na střední školy, gymnázia, vojenské školy a střední odborná učiliště. Nejvíce žádanými učitelskými obory byly: zemědělství, automechanik, elektrotechnik, stavebnictví, stolařství, textilní obory, prodavačky, obuvnictví, strojírenství. O přijetí samozřejmě rozhodovaly přijímací zkoušky, posudek třídního učitele a pro některé profese i posouzení lékaře.⁵³

5.3 Chování žáků a spolupráce školy s rodiči

Během roku 1961 se mezi žáky rozšířila touha vlastnit svou vlastnoručně postavenou chatu. Žáci si tím naučili nakládat s časem, zažívali různá dobrodružství, hospodařili si sami a plánovali si práci na několik dní dopředu. Ovšem tato vášeň překročila určité meze. Žáci začali krást slepice a králíky a ničili mladé stromky. Kvůli těmto přestupkům dostali horší stupeň chování na vysvědčení, podle toho, jak rozhodla pedagogická rada.

Důležité bylo propojovat rodičovskou výchovu s výchovou školní a spolupracovat s rodiči. Pravidelně se konaly schůze SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy), využívalo se žakovských knížek ke sdělování kázně. V každé třídě byl zvolen zástupce rodičů do Sdružení rodičů a přátel školy. Škola měla v rodičích malou oporu, jelikož se zcela nepodíleli na vedení některých zájmových kroužků a také neměli zájem při opravách školy. Třídní učitelé I. - V. postupového ročníku pořádali pravidelně besedy s rodiči žáků své třídy. Rodičům byl doporučen odběr časopisu *Rodiče a škola*. Tyto schůze byly vhodné při výchově žáků, při řešení kázně, při volbě povolání apod.

⁵³ VYSTRČILOVÁ, Helena. Výchova k volbě povolání. *Bánovský zpravodaj*, 1982, str. 4–5.

Každé čtvrtletí se konaly třídní schůzky pro rodiče. Na třídních schůzkách se řešily aktuální záležitosti dané třídy – kázeň, výlety, chování žáků a učitelé odpovídali rodičům na dotazy. Hlavním tématem byl především prospěch žáků. Největší potíže dělali hlavně žáci, kteří dojížděli z Králova a z Lopeníku. Někteří z nich byli také navrženi do zvláštní školy.⁵⁴

5.4 Akce během školního roku a zájmové kroužky

Během letních prázdnin se učitelé pravidelně zúčastňovali žňových prací, prací v JZD a se sbíráním česneku, Žáci, kteří vycházeli ze školy, jezdívali na chmelové brigády. Během školního roku bylo opět pořádáno několik akcí. Např. Týden čistoty, Týden vzorné docházky, Týden dopravní kázně. Na podzim probíhaly akce k oslavě VŘSR (Velká říjnová socialistická revoluce). V prosinci roku 1955 vznikla na škole školská skupina ČSM, jejíž součástí byli všichni žáci osmých tříd, kteří společně řešili aktuální problémy na škole. Na jaře se žáci podíleli na sázení stromků, odplevelení pole a přebírání brambor. Pravidelně se konávala soutěž v recitaci.

V každém školním roce si žáci mohli vybrat z několika zájmových kroužků. Paní učitelka Střelcová vedla dramatický kroužek, který nacvičoval různé divadelní hry (např. *Sněhurka a sedm mužíčků*). Technický kroužek pod vedením pana učitele Beníčka se věnoval práci s kovem, dřevem a papírem. Žáci mohli též navštěvovat loutkařský kroužek, ve kterém si připravovali představení pro mladší žáky školy. Fungovaly také dva zdravotní kroužky. Jeden na nižších stupni a druhý na vyšším, ty se staraly především o pořádek a čistotu ve třídách. Mičurinský kroužek pečoval o ovocné stromy ve školní zahradě. Pěvecký kroužek vystupoval při slavnostních událostech. Dále fungoval kroužek šachistický a turistický, jehož členové se během letních prázdnin účastnili putování pro Slovensku. Byl proveden také nábor do tělocvičné jednoty Sokol.⁵⁵

⁵⁴ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

⁵⁵ Tamtéž

5.4.1 Kohútek

V roce 1973 byl pod vedením Heleny Vystrčilové založen národopisný kroužek *Kohútek*. V té době to byl jeden z nejlepších dětských souborů v okrese a vystupoval především na školských a vesnických oslavách. Zakládající členové byli žáci sedmých tříd. Název *Kohútek* vymyslel tehdejší učitel v Bánově Ladislav Kocman, který se nechal inspirovat bánovským znakem, na kterém se zmiňovaný kohout nachází. Postupně se kroužek rozrostl a začal vyjíždět na vystoupení i mimo obec. Nejprve vystupoval v nejbližším okolí, později dokonce i v zahraničí.⁵⁶ Následně ale začalo ubývat dětí, které by měly o folklor zájem, a tak *Kohútek* začal pomalu zanikat. Do kroužku chodilo pouze pár členů, kteří se sešli při významných událostech. Později se obnovily pravidelné zkoušky, stal se přístupný všem věkovým kategoriím a jeho tradice pokračuje dodnes. Soubor vystupuje především na folklorních akcích obce, fašanku, na Slavnostech vína v Uherském Hradišti, vyjíždějí i na Slovensko.⁵⁷

5.5 Události během let 1968–1989

Noc z 20. na 21. srpna 1968 byla osudová pro celou republiku. Ráno v rozhlase znělo, že vojska Varšavské smlouvy překročila hranice naší republiky. Tímto začaly dny nejistoty, beznaděje a strachu. Školní rok 1968/1969 začal 2. září. Jako každý rok se konaly změny v učitelském sboru. Celkem na bánovské škole působilo 24 učitelů. Ředitelem nebyl nikdo jmenován, a tak školu zatím řídil a vedl Miroslav Guryča. Počet žáků na škole činil 503. Od 1. 11. 1968 byl Miroslav Guryča oficiálně jmenován ředitelem školy a zástupcem ředitele se stal Jirí Mihal.

Zásluhami ředitele Miroslava Guryči došlo k rekonstrukci jeviště ve školním sále, výměně kotlů ústředního topení a k úpravě septiku před školou. Ve školním roce 1978/1979 byly vybudovány učebny biologie, chemie a fyziky. Ve škole byla k dispozici pracovna pro šití, vaření a péči o dítě. Žáci měli možnost stravovat se ve školní jídelně a podávaly se i svačiny.⁵⁸

V roce 1978 byly ve školství zavedeny změny, která se týkaly dětí, které momentálně navštěvovaly I., II., a III. třídu. Tito žáci se tak stali prvními absolventy tzv. základní školy. Základní školu tvořily dva čtyřleté stupně (I.- IV. ročník a V.-VIII. třída).⁵⁹

⁵⁶ VYSTRČILOVÁ, Helena. Bánovský Kohútek zpíval a tančil v Rakousku. *Bánovský zpravodaj*, 1981, str. 3.

⁵⁷ Kohútek, folklorní soubor. *Mikroregion Bojkovsko* [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=18840>

⁵⁸ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

⁵⁹ Začal nový školní rok 1978/1979, Hlásí se ZDŠ. *Bánovský zpravodaj*, 1978, str. 3.

Začátek školního roku 1980/1981 započal v kinosále, proslov měl zástupce ředitele Jiří Mihal. Novým ředitelem se stal Jiljí Sedlář. Ředitelem byl pouze dva roky, protože od 1. 1. 1984 byl novým ředitelem jmenován Jiří Mihal, který působil na škole už od roku 1968. Zástupkyní se stala Helena Vystrčilová. V tomto roce byl také postaven na školní zahradě skleník, kde mohli žáci pěstovat zeleninu. Byla taky vybudována Stanice mladých přírodovědců. Spolupráce mezi školou a SRPŠ byla na velmi dobré úrovni, zásluhou především Josefa Machalíka, který byl předsedou této organizace. SRPŠ se podílelo především na budování školní zahrady, na organizaci branně – sportovních her, pedagogického dne, dětského karnevalu apod.⁶⁰

Velmi přátelské vztahy měla bánovská škola se slovenskými školami (družba se Základní školou Mělčice a Základní školou Bánov u Nových Zámků). Tato družba sloužila především ke spřátelení nejen pedagogického kolektivu, ale i žáků. Učitelé si mezi sebou vyměňovali zkušenosti a metody, které ve vzdělávacím procesu praktikovali. V den družby byl vždy připraven bohatý program pro slovenské návštěvníky – jednotlivé třídy si připravily vystoupení a Kohútek zazpíval písně z okolí Bánova.⁶¹

Rok 1985 byl spartakiádním rokem. Celostátní Spartakiáda se konala na pražském Strahově, kde mohlo vystupovat až 13 000 cvičenců. Této velké akce se účastnili také bánovští cvičenci. Nácviku skladeb pro mládež se účastnilo osm vyučujících z bánovské školy. Cvičenci vystupovali na místní spartakiádě v Bánově, na okrskových spartakiádách v Uherském Brodě a v Bojkovicích, na okresní spartakiádě v Uherském Hradišti.⁶²

Ve školním roce 1986/1987 se v I. – III. třídě začalo vyučovat podle nových osnov a učebnic. V průběhu školního roku 1987/1988 došlo na vyšším stupni ke zkvalitnění techniky čtení, ke zlepšení grafické úpravy písemných prací, přípravě žáků k přijímacím zkouškám na střední školy a zavedla se modernizace prostřednictvím mikropočítačů. Žáci třetích ročníků se účastnili plaveckého výcviku na základní škole v Dolním Němčí a žáci sedmých tříd lyžařského kurzu na Lopeníku. V tomto školním roce navštěvovalo školu 415 žáků. Na škole bylo celkem patnáct tříd a jedna družina.⁶³

⁶⁰ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ Bánov 1978–2000*.

⁶¹ MIHAL, Jiří, Družba se slovenskými školami, *Bánovský zpravodaj*. Bánov, 1981, str. 5–8.

⁶² Spartakiádní štáb Bánov. Chystáme Československou Spartakiádu 1985. *Bánovský zpravodaj*, 1984, str. 2.

⁶³ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ Bánov 1978–2000*.

5.6 Změny ve školství po roce 1989

Sametová revoluce v listopadu 1989 přinesla řadu významných změn. Ve společnosti postupně začaly probíhat snahy o přestavbu a demokratizaci v různých oblastech života. Změny se týkaly také školství. Postupně docházelo k intenzifikaci vyučovacího procesu a prosazoval se individuální přístup k žákům. Klád se opět důraz na dodržování školního řádu, společenského chování a zdůrazňovala se úcta k rodičům a starším lidem.

První velká změna, která se uskutečnila na základní škole v Bánově, byla změna ve vedení školy. K 1. 1. 1990 byl po vyslovení nedůvěry odvolán z funkce ředitele Jiří Mihal a nově byl jmenován Stanislav Reňák. Bývalý ředitel Jiří Mihal zůstal ovšem na škole jako učitel. Následující rok Stanislav Reňák získal pracovní místo u školní inspekce a novým ředitelem školy se stal Jiří Suchý. V roce 1992 byl Jiří Suchý oficiálně jmenován ředitelem a zástupkyní nadále zůstala Helena Vystrčilová.⁶⁴

Další změny byly spojeny zejména se změnou ústavy a úpravou obsahu jednotlivých předmětů. Byly upraveny plány školy, plány předmětových komisí a metodického sdružení. Nové změny byly promítány především do výuky. Hlavním úkolem bylo zavedení cizích jazyků. Získaly se učebnice, slovníky, videokazety a magnetofonové nahrávky. Ve škole se vyučovala podle zájmu žáků angličtina ve čtyřech třídách, němčina v šesti třídách a v jedné třídě ruština. I přes nelehkou situaci se tento obtížný úkol podařilo zvládnout poměrně dobře. Změny byly vidět také v dějepise, v občanské nauce a zeměpise.⁶⁵

V matematice se začal hojně využívat počítač a o pár let později byla zřízena i počítačové učebna. V tomto období se škola dostala do finančních problémů, jelikož rozpočet na tento rok byl kvůli změnám nedostačující. V roce 1995 se všichni vyučující zúčastnili školení práce s počítačem, aby byli schopni využívat nové technologie i ve vyučování. Školení vedla Ivana Mačková.⁶⁶

Dne 20. ledna 1993 se konala mimořádná pedagogická rada k programu transformace školství. Důraz se klád na změnu vztahu mezi učitelem a žákem a na dialog s odbornou i širší společností. Následující den přijela do školy Česká školní inspekce a hledala nové metody,

⁶⁴ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ Bánov 1978–2000*.

⁶⁵ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond MNV Bánov. *Kronika obce Bánov 3. díl, 1976–1990*.

⁶⁶ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ Bánov 1978–2000*.

formy a cesty ke zlepšení. Pozornost byla věnována i Úmluvě o právech dítěte, která byla schválena Federálním shromážděním České a Slovenské federativní republiky v roce 1990.⁶⁷

V roce 1997 došlo ke změně názvu školy. Ze Základní školy v Bánově se stala Základní škola Josefa Bublíka v Bánově. Byla změněna razítka školy i tabule ve škole. Na hlavní chodbě školy byla odhalena pamětní deska Josefu Bublíkovi.⁶⁸

⁶⁷ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ Bánov 1978–2000*.

⁶⁸ Nové pojmenování základní školy. *Bánovský zpravodaj*, 1997 (č.7), str. 5.

6 BÁNOVSKÁ ŠKOLA OD ROKU 2000 PO SOUČASNOST

V roce 2001 do školy chodilo 375 žáků a působilo zde 21 učitelů a dvě vychovatelky školní družiny. Na prvním stupni se vyučovalo podle vzdělávacího programu *Obecná škola* a na druhém stupni podle vzdělávacího programu *Základní škola*. Od VII. ročníku si žáci vybírali volitelné předměty, např. informatika, ruský jazyk, osobnostní a sociální výchova a praktika z fyziky. Žáci mohli navštěvovat zájmové kroužky – dětský folklórní soubor *Kohútek*, *Kuřátko*, florbal, odbíjenou, aerobic a přírodovědný klub *Pantoflíček*. Proběhla rekonstrukce učebny fyziky a chemie. Škola měla svoji vlastní počítačovou učebnu s devíti počítači, pracovnu přírodopisu, jazykovou učebnu, kuchyň, tělocvičnu a kulturní sál.⁶⁹

Mezi lety 2002/2003 probíhal projekt *Trvalá obnova školy*. Úkolem bylo vytvořit strategický plán školy, který následně zástupci školy obhajovali na Univerzitě Palackého v Olomouci. Do tohoto projektu byly začleněny i další školy z České republiky, se kterými se konala setkání a učitelé si navzájem vyměňovali zkušenosti a získávali inspiraci pro svou školu. V roce 2005 probíhal projekt *Minimalizace šikany*, kterého se škola účastnila jako pilotní. Projektu se účastnilo deset vyučujících a byl vypracován strategický plán proti šikaně. Následně byla na supervizi pozvána psychologka, která předala cenné rady, jak s touto problematikou pracovat.⁷⁰

V roce 2008 byla pro žáky postavena čítárna a byl zaveden portfolionet, kde si rodiče mohli prohlédnout klasifikaci svých dětí. V roce 2011 byla k příležitosti 90. výročí narození Josefa Bublíka na bánovské škole umístěna pamětní deska Josefa Bublíka. Na tuto významnou akci se dostavil Alois Píška, který se účastnil bojů během druhé světové války. Pozvání přijala i tehdejší rumunská velvyslankyně Daniela Gitman.⁷¹

Ve školním roce 2022/2023 školu navštěvuje 265 žáků. Po dlouholetém působení na bánovské škole odešel do důchodu Jiří Suchý a novým ředitelem se stal Vlastimil Ondra. Zástupcem ředitele byl pověřen Radek Masař, který po půl roce tuto pozici z osobních důvodů opustil a na jeho místo nebyl nikdo oficiálně zvolen. Na škole působí 22 pedagogů fungují dvě školní družiny, jeden školní klub a jedna školní jídelna. Škola vyučuje podle Školního vzdělávacího programu – *Škola východního Slovácka*. Žáci mají možnost vybrat si z těchto

⁶⁹ HANYŠOVÁ, Iva, Josef JURNÝ, Jarmila KOLKOVÁ, Ivana MAČKOVÁ, Jana RAJTÁROVÁ a Jiří SUCHÝ. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov 1951-2001: Almanach 50. výročí otevření budovy* [online]. 2001 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: http://zsbánov.cz/upload/dokumenty_zsbánov/historie-skola/alm1.pdf

⁷⁰ Rozhovor autorky s bývalým ředitelem školy Jiřím Suchým v Bánově dne 10.2.2023.

⁷¹ KRÁL, Zbyněk. Pocta hrdinům. *Bánovský zpravodaj*, 2011. (č.2), str. 2.

volitelných předmětů: tvorba školního časopisu, vaření, sportovní hry, konverzace v anglickém jazyce, technická praktika, cvičení z matematiky a českého jazyka. Žáci mohou navštěvovat taky různé zájmové kroužky (přírodovědný klub *Pantoflíček*, diskusní klub, programování a robotiku, *Kuřátko*, filmový kroužek, taneční, tvořivé odpoledne, vybíjenou, volejbal, atletiku, florbal, cvičení pro dívky, dívčí fotbal).

Během školního roku se konají různé akce. V září se všichni žáci a učitelé, ale především prvňáčci se svými rodiči, potkají v sále školy na slavnostním zahájení školního roku. Poté se žáci šestých ročníků účastní adaptačního kurzu, aby se seznámili se svými novými spolužáky ze Suché Loze a z Bystřice pod Lopeníkem. Na podzim probíhá sběr papíru, dýňová slavnost a různé přednášky. V prosinci se koná vánoční akademie, na které vystupuje každá třída se svým programem. V zimě se žáci sedmých ročníků účastní lyžařského kurzu v Beskydech. Na jaře se koná zápis do první třídy a připomíná se Den učitelů. Na škole se dodržuje taky tradice *Vynášení Mařeny* a fašankové obchůzky po škole. Žáci devátých tříd během roku navštěvují taneční kroužek pod vedením Lenky Švehlíkové, kde se učí různé druhy tanců a finální sestavu předtančují na školním plese. Škola se v průběhu roku účastní taky několika soutěží (literárních soutěží, olympiád z českého jazyka, anglického jazyka, dějepisu, matematiky, chemie, pythagoriády a sportovních soutěží).⁷²

6.1 Významné projekty a programy realizované na základní škole

6.1.1 Program GLOBE

Globe je celosvětový výchovný a vzdělávací program vyhlášený ve Spojených státech amerických v roce 1994. Má přispět k rozvoji přírodopisu, fyziky, matematiky a dalších předmětů. Tento program na bánovské škole vede již od roku 1997 Jiří Suchý. Program klade důraz na životní prostředí, žáci provádějí měření a pozorování teploty, srážek, oblačnosti a mraků. Tyto zápisy se dále odesílají do Washingtonu. Téměř každým rokem se žáci školy účastnili soutěže *Globe Games*.⁷³ V roce 2006 se v Bánově uskutečnily *VI. Globe Games*. Bánov navštívilo přes 300 studentů, novinářů, učitelů ze 43 škol z České republiky, Slovenska, Maďarska, Polska a Libanonu. Žáci si ověřili své znalosti a podnikli několik výprav v okolí

⁷² Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <http://zsbanov.cz/>

⁷³ Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ BÁNOV 1978–2000*.

Bílých Karpat.⁷⁴ V roce 2022 se *Globe Games* ve Zbirohu účastnily čtyři žákyně a dva pedagogové s projektem *Vliv oxidu uhličitého na růst rostlin*.

6.1.2 Erasmus+

V rámci Erasmu+ byly vedeny na základní škole dva projekty. Oba projekty vedla Petra Kočendová. Jedním z projektů je *Walking the Talk*, jehož cílem je vyvolat u studentů pozitivní přístup k učení tím, že navrhnou nové vyučovací metody. Vyučování je zaměřené především na venkovní aktivity jak z přírodovědných, tak z humanitních předmětů. Koordinátorem tohoto projektu byl Ploutarcheio – 4th Gymnasium of Livadeia v Řecku a Özel Fener Rum Ortaokulu Istanbul v Turecku. V roce 2019 proběhlo mezinárodní setkání účastníků projektu v Řecku a následná setkání se konala online z důvodu pandemie onemocnění covid-19. V roce 2022 žáci základní školy vyjeli do Turecka, kde se konalo druhé mezinárodní setkání.

Druhým projektem je *Importance of water in cultural, historical and social aspects in people's life*. Tohoto projektu se účastní žáci ve věku 10–16 let. Cílem tohoto projektu je analyzovat význam vody v různých kulturách, zvycích a tradicích. Žáci více poznávají oblast, ze které pochází a dozvídají se nové informace o historii a cizí kultuře prostřednictvím spojeneckých škol z Polska, Řecka, Litvy a Itálie.⁷⁵

6.1.3 Žákovský parlament

Vedoucí tohoto projektu je Radek Masař. Cílem je u žáků především prohlubovat smysl demokracie a prosazovat zájmy žáků ve školním prostředí. Zástupci parlamentu jsou voleni ze svých tříd. Díky žakovskému parlamentu se podařilo uspořádat několik akcí a sbírek. Např. sbírky *Život dětem* a *Fond Sidus; Batůžkový projekt do škol, Kaše za kilo*. V roce 2023 žákovský parlament uspořádal simulaci prezidentských voleb.⁷⁶

⁷⁴ GLOBE Games 2006 Bánov: setkání studentů ekologického projektu. *Enwiweb* [online]. 27. dubna 2006 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.enwiweb.cz/58510>

⁷⁵ SUCHÝ, Jiří. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2020/2021*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2021 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2021.pdf

⁷⁶ ONDRA, Vlastimil. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2022 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2122.pdf

6.2 Úspěchy školy

Filmový kroužek dosáhl velmi mimořádných úspěchů. Členové filmového kroužku natočili krátký snímek, který se jmenuje *Kamil a já*, popisuje přátelství mezi dvanáctiletým chlapcem a mentálně postiženým klukem z Domova pro postižené v Uherském Brodě. V roce 2014 vyhrál národní kolo, následně i světové finále a dostal se až do celosvětového finále soutěže KWN Panasonic. Na celosvětovém finále v New Yorku získal filmový kroužek Cenu přátelství. Finále se účastnili dva členové filmové kroužku v doprovodu Vlastimila Ondry.⁷⁷ Ve stejné soutěži postoupili do celosvětového kola v roce 2015 se snímkem *Strach*. Film pojednává o hlavní hrdince, která má strach z okolností, které se aktuálně dějí ve světě.⁷⁸

Úspěchy zažila škola taky v *Globe Games*, kdy tým bánovských žáků obsadil 1. místo na *Globe Games* v roce 2002 v Dačicích. Následně tým vyjel do Norska. Kromě Norska bánovský tým navštívil také Velkou Británii v roce 2003 s projektem *Živá voda pro obec*, kterou zaštiťovalo vzdělávací centrum Tereza, se kterým bánovská škola již několik let spolupracuje. Ve Velké Británii pět žáků školy, ředitel školy a zástupce obce navštívili několik čistíček odpadních vod a středisek alternativních technologií.

Základní škola má i svůj vlastní folklorní soubor, který se jmenuje *Kuřátko*. Soubor *Kuřátko* několikrát vyhrálo Celostátní soutěž folklorních souborů. Vedoucím souboru je již několik let Vlastimil Ondra. Bánovská škola je také úspěšná v pěveckých soutěžích. Několik žáků školy se umístilo na předních příčkách soutěže *Zazpívej Slavičku* nebo *Zpěváčci*.

Základní škola Josefa Bublíka se může pyšnit taky svým vlastním časopisem, který se jmenuje *Bublanina*. Tento školní časopis vychází již od roku 2002 a má u žáků rozvíjet čtenářskou a mediální gramotnost. *Bublanina* obsadila několikrát první příčky v soutěži *Školní časopis roku*.⁷⁹ V roce 2022 získal opět několik ocenění, a to 3. místo za obsah, 2. místo za grafiku a 4. místo v absolutním pořadí soutěže *Časopis roku* všech škol v České republice.⁸⁰

⁷⁷ FOJTÍK, Filip. Film školáků z Bánova o opravdovém přátelství bude soutěžit v Japonsku. In: *IDNES.CZ* [online]. 4. 6. 2014 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/banov-film-uspch.A140604_125143_zlin-zpravy_klu

⁷⁸ BURÁŇOVÁ, Adéla. Žáci z Bánova soutěží v zahraničí se svým filmem *Strach*. In: *Deník.cz* [online]. 23.5.2015 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/film-a-televize/zaci-z-banova-soutezi-v-zahranici-se-svym-filmem-strach-30150520-h806.html>

⁷⁹ ONDRA, Vlastimil, ve spolupráci s učiteli a žáky ZŠ Bánov v letech 2001-2011. *ZŠ Bánov 2001-2011*. Základní škola Josefa Bublíka, Bánov, 2011.

⁸⁰ ONDRA, Vlastimil. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2022 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2122.pdf

6.3 Cíle a priority školy

Základní vzdělávání má žákům především poskytnout základ všeobecného vzdělání orientovaného na situace ze života a na praktické jednání. Škola proto u žáků rozvíjí logické myšlení a představivost; jazykovou komunikaci jak v mateřském, tak i v cizím jazyce; učí žáky pracovat s informacemi, vyhledávat je, analyzovat a využívat různých zdrojů; rozvíjí zájmy žáků pomocí zájmových kroužků a nepovinných předmětů.⁸¹

Jednou z největších priorit školy je u žáků rozvíjet čtenářskou gramotnost. Pravidelně se konají besedy se známými spisovateli, v hodinách slohu mají žáci možnost vyjádřit svou kreativitu, školní časopis *Bublanina* funguje jako volitelný předmět, takže budoucí žurnalisti mohou rozvíjet svůj talent již na základní škole.⁸²

Bánovská škola se zaměřuje na badatelsky orientované vyučování a je součástí projektu *Badatelé.cz*. Badatelsky orientované vyučování je metoda, která klade důraz na přirozenou zvědavost žáků. Učitel je průvodce, který žáka usměrňuje a vede.⁸³

6.4 Pandemie COVID-19

Covid-19 je respirační onemocnění, které se v České republice začalo projevovat v roce 2020. Jelikož se onemocnění velmi rychle rozšiřovalo, musela být přijata řádná opatření. Dne 11. března 2020 byla na všech školách zavedena distanční výuka, což je výuka na dálku. V podstatě se jedná o opak prezenční výuky. Využívalo se především prostředí Moodle, Edubase, e-mailů a nahrávání výukových videí. Od 12. května 2020 byla obnovena prezenční výuka na základní škole v Bánově pouze pro 9. ročník. Maximální počet byl ale pouze 15 žáků. Od 25. května 2020 byla výuka obnovena i pro žáky prvního stupně, ostatní žáci dále pokračovali v distanční výuce. Během tohoto období bylo několikrát vyhlášeno ředitelské volno, odpolední vyučování a volitelné předměty se učily online, školní jídelna, klub a družiny byly uzavřeny. Na pár měsíců byla zrušena výuka hudební a výtvarné výchovy. Během letních prázdnin byl pedagogický sbor proškolen v Microsoft Teams, aby byli učitelé připraveni na další případné zavření škol. Pro rodiče žáků prvních tříd bylo zorganizováno taky školení, aby věděli, jak s programem pracovat a aby bylo zajištěno dostatečné kvalitní vzdělávání.

⁸¹ Školní vzdělávací program. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/2022-09-01_SVP_zsbanov_INSPIS.pdf

⁸² Čtenářská gramotnost. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/ctenarska-gramotnost/ctenarska-gramotnost.html

⁸³ Přírodovědná gramotnost. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/prirodovedna-gramotnost/prirodovedna-gramotnost.html

Dne 14. října 2020 byla škola opět uzavřena z důvodu rozšíření epidemiologického onemocnění a na škole se muselo znovu učit distančně. Tentokrát vyučovací hodiny probíhaly již přes zmíněnou online platformu Microsoft Teams. Dle tehdejšího ředitele školy byli žáci i učitelé na druhou vlnu koronavirového onemocnění dostatečně připraveni a přechod do online prostředí zvládli bez problémů. Od 23. listopadu 2020 byla zavedena prezenční výuka v prvním a druhém ročníku, zbytek tříd se vzdělával distančně. Od 30. listopadu 2020 se začal celý první stupeň učit prezenčně, v VI. – VIII. ročníku byla využívána rotační výuka, v devátém ročníku probíhala prezenční výuka. Část učitelů vyučovala přímo ze školy, proto byly zakoupeny nové kamery a reproduktory, aby mohli vyučující s žáky lépe komunikovat, část učitelského sboru zůstala na home office. Od 4. ledna 2021 první a druhý ročník začal s prezenční výukou, zbytek tříd zůstal nadále na distanční výuce. V dubnu 2021 byla zavedena rotační výuka v III. – V. ročníku. Od 10. května 2021 se celý první stupeň vrátil k prezenční výuce, na druhém stupni stále probíhala rotační výuka. Celá škola přešla na prezenční výuku až 24. května 2021.⁸⁴

Od podzimu 2021 se již nezaváděly plošné lockdowny. Část třídy byla v karanténě a část žáků se tradičně učila ve škole – byla tedy zavedena hybridní výuka. Na tuto situaci byli učitelé též připraveni a vysílalo se i pro jednoho žáka, který musel být v karanténě.⁸⁵

6.5 Začlenění ukrajinských žáků do výuky

Poté, co se již situace s epidemií zažehkala, přišla válka na Ukrajině a s tím byla spojena i velká migrace ukrajinských žen a dětí do České republiky. První ukrajinští žáci nastoupili na základní školu v Bánově již 9. března 2022. Celkový počet ukrajinských dětí činil určitou dobu osm. Největší problém byl samozřejmě s českým jazykem, a proto ředitel školy místo některých vyučovacích hodin doučoval tyto žáky český jazyk sám. Na řádné jazykové kurzy škola neměla dostatek financí, až během letních prázdnin byl zřízen kurz českého jazyka pro ukrajinské žáky v jazykové škole VIVA v Uherském Brodě. Někteří žáci dojížděli na kurzy i do Zlína. Místní žáci je přivítali velmi vřele, byli jim nápomocní a neprojevila se žádná šikana. Do třídních kolektivů se začlenili velmi rychle. Po vypuknutí války byla ve škole uspořádána sbírka na pomoc Ukrajině. Nechaly se vyrobit placky, které navrhly samy děti a dávaly se jako poděkování za příspěvek a peníze se poslaly na společnost *Člověk v tísni*.⁸⁶

⁸⁴ Rozhovor autorky s bývalým ředitelem školy Jiřím Suchým v Bánově dne 10.2.2023.

⁸⁵ ONDRA, Vlastimil. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2022 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2122.pdf

⁸⁶ Rozhovor autorky s bývalým ředitelem školy Jiřím Suchým v Bánově dne 10.2.2023.

7 METODICKÝ LIST

Téma mé bakalářské práce Vývoj školství v obci Bánov v jeho historickém kontextu jsem si vybrala z toho důvodu, že ho je možné použít v pedagogické praxi jako výukový materiál ve výuce dějepisu nebo občanské výuky na Základní škole Josefa Bublíka v Bánově. Práce popisuje dějiny a památky spolu s vývojem školství v obci Bánov. Dle mého názoru je velmi důležité, aby žáci místní školy znali historii obce, vývoj zdejší základní školy a v neposlední řadě osobnost Josefa Bublíka, po kterém je základní škola pojmenována.

Bakalářská práce by se mohla využít jako podklad pro exkurzi v obci Bánov. Program by se mohl skládat ze dvou vyučovacích hodin. První hodina by byla teoretická a proběhla by v rámci občanské výchovy (např. v 6. třídě, kde je součástí tematického celku Člověk ve společnosti učivo naše obec). Žáci by si osvojili vědomosti a poznatky ohledně dějin obce a vývoje školství. Druhá hodina by se konala v terénu. S žáky bychom prošli významné památky obce Bánov, jako např. kostel sv. Martina, bývalý kamenný lom, komoru v Hoštácích, sochu sv. Jana Nepomuckého a rodný dům Josefa Bublíka. Mohli bychom se zastavit na místech, kde se dříve nacházela původní školní budova, sýpka a bánovský dvůr. Na závěr exkurze by žáci vyplnili pracovní list, který by sloužil jako zpětná vazba pro žáka i učitele. Cílem by bylo, aby žáci znali historii místa, kde bydlí a vývoj školství a školy, kterou navštěvují.

Pracovní list

1. V jakém kraji a okrese se nachází obec Bánov.

.....

2. Kolik má přibližně počet obyvatelů (k roku 2022) a kdo je současným starostou obce?

.....

3. Co se nachází na bánovském znaku?

.....

5. Nacházel se někdy v minulosti v Bánově hrad? ANO X NE

.....

7. Čím se proslavil Josef Bublík, rodák z Bánova.

.....

8. Vyjmenuj další dvě známé osobnosti z Bánova.

.....

9. Co bys doporučil, aby turisté v Bánově navštívili.

.....

10. Vyjmenujte dva bánovské folklorní soubory.

.....

11. Kdo je současným ředitelem školy?

.....

12. Jakými úspěchy se může základní škola v Bánově chlubit?

.....

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřuje na vývoj školství v obci Bánov a současně popisuje i historii obce. Cílem práce bylo sjednotit informace, které se týkají vývoje školství v Bánově do jednoho souboru. Dále jsem vypracovala metodický list, který je možný využít ve výuce občanské výchovy nebo dějepisu. Cíle práce se mi podařilo naplnit, jelikož jsem popsala vývoj školství v Bánově od 17. století až po současnost.

V první části jsem se věnovala historii obce v průběhu staletí. První písemná zmínka o obci Bánov pochází z roku 1091 a je zapsána v Kosmově kronice. Bánov je v kronice popsán jako hrad, který měl v průběhu let různé majitele. Hrad vlastnil např. Oldřich z Hradce, Matuš Čák Trenčianský, Jan Lucemburský a další. Nepříjemné časy nastaly v průběhu světových válek. Muži museli odejít na frontu, v obci se konaly pravidelné soupisy potravin, lidé dostávali přidělové lístky a byl nedostatek zboží. Během druhé světové války se několika místním mužům podařilo utéct a vstoupit do zahraničního odboje. Patřili mezi ně: Jaroslav Bublík, Josef Bublík, Josef Hornák, František Janča, Alois Píška a další. Josef Bublík se následně podílel i na atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. Bánov byl osvobozen rumunskou armádou 27. dubna 1945. Po skočení druhé světové války se obec začínala postupně rozšiřovat, začaly se stavět nové domy a bylo zde mnoho prodejen s různým zbožím. V současnosti je Bánov moderní obcí, ve které žije přibližně 2100 obyvatel. V průběhu roku se konají kulturní, folklorní a sportovní akce, které stmelují místní obyvatelstvo.

V dalších kapitolách je popsán vývoj školství v obci. V úplných prvopočátcích bánovská škola patřila k těm nejzanedbanějším v okrese. Nicméně zásluhou několika významných učitelů škola postupně vzkvétala. Během druhé světové války byla omezena výuka českého jazyka, občanské nauky a dějepisu, velký důraz byl kladen na vyučování německého jazyka. Mezi lety 1944–1949 v Bánově fungovala Lidová škola zemědělská, jejíž ředitelem byl Josef Tylich. V roce 1951 byla postavena nová školní budova, ve které se vyučuje dodnes. Rok 1989 byl rok plný změn nejen ve společnosti, ale také ve školství. Na základní škole se začala rozšiřovat výuka cizích jazyků, začaly se používat počítače a video. V roce 1997 došlo ke změně názvu školy – ze Základní školy v Bánově se stala Základní škola Josefa Bublíka v Bánově.

Ve školním roce 2022/2023 školu navštěvuje 265 žáků. Jedná se o spádovou obec, do které dojíždí i žáci z Bystřice pod Lopeníkem, z Lopeníka a ze Suché Loze. Škola se zapojuje do různých projektů, konají se různé přednášky, žáci mají možnost vycestovat do zahraničí a vedení školy neustále usiluje o modernizaci školy.

Informace pro mou bakalářskou práci jsem čerpala především ze školních kronik, obecních kronik a obecních zpravodajů. Cenné údaje o základní škole Josefa Bublíka v Bánově jsem získala taky ze školních almanachů, výročních zpráv školy a internetových zdrojů. Využila jsem možnosti rozhovoru s bývalým ředitelem školy, který mi poskytl zajímavé a autentické poznatky. Ovšem je potřeba zmínit, že důvěryhodnost některých kronik v rámci časových údajů je omezena zejména kvůli zpětnému dopisování a jisté subjektivitě autorů.

Jak jsem již zmínila, má bakalářská práce by se mohla využít ve výuce občanské výchovy nebo dějepisu na základní škole v Bánově. Žáci by se seznámili s dějinami obce a vývojem školství v Bánově. Následně by se konala exkurze po vesnici a žáci by si připomenuli významné stavby, památníky a přírodní památky, které se v obci nachází.

Obsah této bakalářská práce by mohl být v budoucnu rozvinut o detailnější rozbor určitého období, které mělo výraznější vliv na současné školství. Dále by se mohlo uskutečnit setkání s pamětníky, kteří by žákům i občanům Bánova povyprávěli autentické zážitky o vývoji školství a společenského života v Bánově v předchozích letech.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Regionální tisk

KRÁL, Zbyněk. Pocta hrdinům. *Bánovský zpravodaj*, 2011 (č. 2), str. 2.

MAHDAL, Marek. Slovo starosty. *Bánovský zpravodaj*, 2022 (č. 4), str. 3.

MIHAL, Jiří. Družba se slovenskými školami. *Bánovský zpravodaj*. Bánov, 1981 (duben), str. 5–8.

Naše základní škola. *Bánovský zpravodaj*, 1996 (č. 4), str. 5.

Nové pojmenování základní školy. *Bánovský zpravodaj*, 1997 (č. 7), str. 5.

O našem znaku. *Bánovský zpravodaj*, 2001 (č. 2), str. 4.

Příloha bánovského zpravodaje – 80 let naší samostatnosti. Bánovský zpravodaj, 1998 (č. 9).

Spartakiádní štáb Bánov. Chystáme Československou Spartakiádu 1985. *Bánovský zpravodaj*, 1984, str. 2.

SUCHÝ Jiří. Z historie školy v Bánově. *Bánovský zpravodaj*, 2001 (č. 3), str. 2–3.

VYSTRČILOVÁ, Helena. Bánovský Kohútek zpíval a tančil v Rakousku. *Bánovský zpravodaj* 1981 (listopad), str. 2–3.

VYSTRČILOVÁ, Helena. Výchova k volbě povolání. *Bánovský zpravodaj*, 1982, str. 4–5.

Z obecní kroniky. Zasloužil se o mnohé v naší obci. *Bánovská zpravodaj*. Bánov, 1995 (č. 1), str. 5.

Začal nový školní rok 1978/1979, Hlásí se ZDŠ. *Bánovský zpravodaj*, 1978, str. 3.

Literatura

BARTOŠ, Josef a kol. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Svazek VIII, Okresy: Uherské Hradiště, Uherský Brod, Hodonín, Kyjov*. Ostrava, 1982.

BORÁK, František. *Bánov: Příspěvek k historii dolnomoravského úvalu v X. až XIII. století*. Brno, 1949.

DVOULETÝ, Michal, Ivo FROLEC, Romana HABARTOVÁ, Marta KONDROVÁ, Pavel PAŠKA, Ludmila TARCALOVÁ a Iva TÝMROVÁ. *Na paletě krojů: Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště, 2010.

CHOVANEC, Jan. *Od Luhačovic po Myjavu: Toulky po rodném kraji*. Uherský Brod, 1999.

CHOVANEC, Jan. *Od Velehradu po Trenčín: (20 kapitol z moravsko-slovenského pohraničí)*. Uherský Brod, 1998.

CHOVANEC, Jan. *Sedmý z Resslervy ulice*. Uherský Brod, 1999.

JANČÁŘ, Radovan. *Bánov: Kroniky promlouvají*. Obec Bánov, 2014.

JURNÝ, Josef. *Historie a současnost Bánova: Příloha Bánovského zpravodaje k 900. výročí první písemné zprávy o Bánově*. Bánov, 1991.

MALIŇÁK, Jiří, ed. *Zlínský kraj: města a obce Zlínského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm, 2003.

ONDRA, Vlastimil, ve spolupráci s učiteli a žáky ZŠ Bánov v letech 2001-2011. *ZŠ Bánov 2001-2011. Základní škola Josefa Bublíka, Bánov*, 2011.

REICHL, Martin a Jaroslav ČVANČARA. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb, 2004.

RIEDL, Miroslav. *Školství Uherskobrodská (863–1869)*. Brno, 1970.

ŠVEHLÍK, Rostislav. *Bánovský dvůr*. 2001.

Internetové zdroje

BURÁŇOVÁ, Adéla. Žáci z Bánova soutěží v zahraničí se svým filmem Strach. In: Deník.cz [online]. 23.5.2015 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/film-a-televize/zaci-z-banova-soutezi-v-zahranici-se-svym-filmem-strach-30150520-h806.html>

Co by Vám nemělo uniknout. [online]. *Obec Bánov*, [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/nase-obec/co-by-vam-nemelo-uniknout/>

Čtenářská gramotnost. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/ctenarska-gramotnost/ctenarska-gramotnost.html

FOJTÍK, Filip. Film školáků z Bánova o opravdovém přátelství bude soutěžit v Japonsku. In: *IDNES.CZ* [online]. 4. 6. 2014 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/banov-film-uspech.A140604_125143_zlin-zpravy_klu

GLOBE Games 2006 Bánov: setkání studentů ekologického projektu. *Enwiweb* [online]. 27. dubna 2006 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.enwiweb.cz/58510>

HANYŠOVÁ, Iva, Josef JURNÝ, Jarmila KOLKOVÁ, Ivana MAČKOVÁ, Jana RAJTÁROVÁ a Jiří SUCHÝ. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov 1951-2001: Almanach 50. výročí otevření budovy* [online]. 2001 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/historie-skola/alm1.pdf

Josef Bublík. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <http://zsbanov.cz/web/21>

Kohútek, folklorní soubor. *Mikroregion Bojkovsko* [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=18840>

Kostel sv. Marina v Bánově. *Římskokatolická farnost Bánov* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.farnost-banov.cz/inpage/kostel-sv-martina-v-banove/>

Obec Bánov [online]. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/>

Plukovník v. v. Alois Píška. *Paměť národa* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/piska-alois-1920>

Přírodovědná gramotnost. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/prirodovedna-gramotnost/prirodovedna-gramotnost.html

ONDRA, Vlastimil. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2022 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2122.pdf

Rozhledna [online]. *Obec Bánov* [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: <https://www.banov.cz/nase-obec/rozhledna/>

SUCHÝ, Jiří. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2020/2021*. Základní škola Josefa Bublíka Bánov [online]. 2021 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/vyrocnizprava/vz2021.pdf

Školní vzdělávací program. *Základní škola Josefa Bublíka Bánov* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: http://zsbanov.cz/upload/dokumenty_zsbanov/2022-09-01_SVP_zsbanov_INSPIS.pdf

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 24.11.1990. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1990/kv111?xjazyk=CZ&xId=1&xobecnaz=B%C3%A1nov>

Archiválie a jiné zdroje

Knihovna muzea Jana Amose Komenského Uherský Brod. *Rukopis Jazyk v Bánově: Čtení: Mluvnice a pravopis: Sloh*. Kdy vznikly v Bánově komory. Vypravoval Tomáš Borák. 75 let, zapsal Fr. Němec, učitel. Bánov: Sedmitřídní obecná škola.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Okresní školní výbor Uherský Brod. i. č. 210. Spisy jednotlivých škol, karton 153, 154. *Škola Bánov (stavební dokumentace 1947–1948)*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola v Bánově. *Kronika NŠ v Bánově 1887–1934*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Kronika školy 1941–1945*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika školy 1951–1975*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Základní škola Bánov. *Kronika ZŠ BÁNOV 1978–2000*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond MNV BÁNOV. Kronika obce 1. díl, 1923–1950.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond MNV BÁNOV. Kronika obce 2. díl, 1956–1975.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond MNV BÁNOV. Kronika obce 3. díl, 1976–1990.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Lidová škola zemědělská Bánov. *1. Protokoly porad učitelského sboru lidové školy zemědělské v Bánově 1944–1949*.

Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Lidová škola zemědělská Bánov. *Inventář*.

Rozhovor autorky s bývalým ředitelem Základní školy Josefa Bublíka Jiřím Suchým v Bánově dne 10.2.2023

Turistický cíl Bánov – Východní Slovácko. *Turistický průvodce*.

SEZNAM ZKRATEK

ČSM – Československý svaz mládeže

JUK – Jednoroční učební kurz

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

KDU – ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

MNV – Moravský národní výbor

SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel školy

ÚV KSČ – Ústředního výboru komunistické strany Československa

VŘSR – Velká říjnová socialistická revoluce

OBRÁZKOVÉ PŘÍLOHY

Příloha 1 - znak Bánova

Příloha 2 - poslední komora v ulici Hoštáky

Příloha 3 - busta Štěpána Zálešáka před jeho rodným domem

Příloha 4 - půdorys školy a zahrady v Bánově

Příloha 5 - žáci II. třídy Obecní školy v Bánově ve školním roce 1946-1947

Příloha 6 - stavba nové školní budovy

Příloha 7 - pohled od kostela na školní budova po dokončení

Příloha 8 - současná podoba Základní školy Josefa Bublíka Bán

Příloha 1- Znak Bánova

Zdroj: Bánov. In: *Znaky měst* [online]. 2011 [cit. 2023-01-26]. Dostupné z: <https://znakymest.webgarden.cz/temata/znaky-mest-a-obci/b>

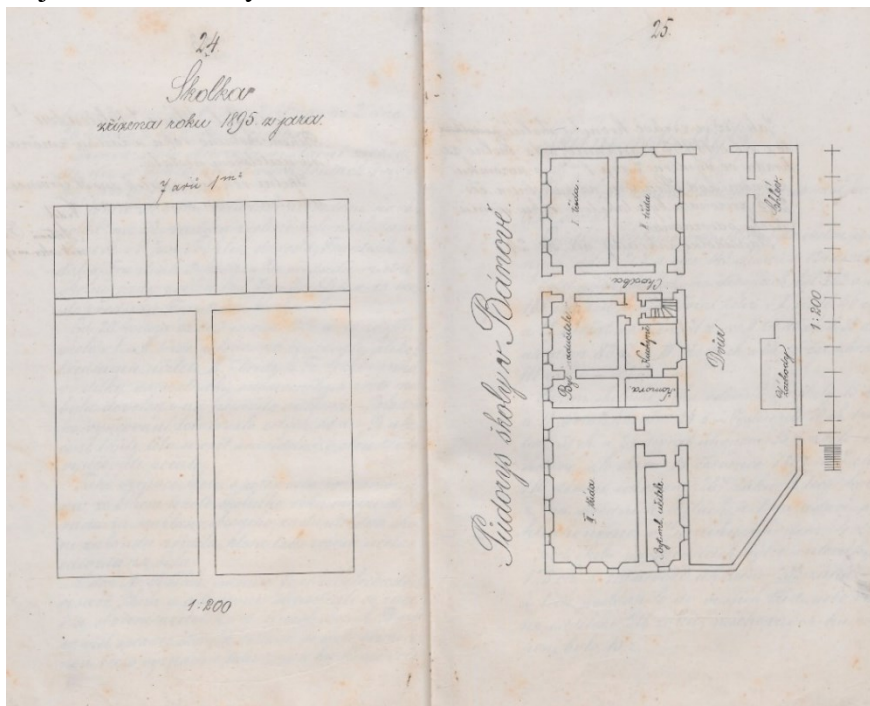
Příloha 2- poslední komora v ulici Hošťáky

Zdroj: Archiv autorky

Příloha 3 – busta Štěpána Zálešáka před jeho rodným domem

Zdroj: Archiv autorky

Příloha 4- Půdorys školy a zahrady v Bánově mezi lety 1887-1934

Zdroj: Státní okresní archiv Uherské Hradiště. Fond Národní škola Bánov. *Školní kronika 1887-1934*

Příloha 5 – Žáci II. třídy Obecné školy v Bánově ve školním roce 1946-1947

Zdroj: Archiv autorky

Příloha 6- stavba nové školní budovy, cca rok 1950

Zdroj: Státní okresní archiv v Uherském Hradišti. Soubor fotografií. Národní škola Bánov – stavba budovy.

Příloha 7 - pohled od kostela na školní budovu po dokončení

Zdroj: Státní okresní archiv v Uherském Hradišti. Soubor fotografií. Základní škola Bánov

Příloha 8- Současná podoba Základní školy Josefa Bublíka Bánov

Zdroj: Archiv autorky

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Karolína Kočicová
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Vývoj školství v obci Bánov v jeho historickém kontextu
Název v angličtině:	Development of education in the village of Bánov in its historical context
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá vývojem školství v obci Bánov od první zmínky o škole až po současnost. Práce je zaměřena na historii obce Bánov, památky, významné osobnosti obce, rozvoj školství v Bánově před rokem 1900, situaci na škole během světových válek, výuku během pandemie Covid-19 až po současné dění ve škole.
Klíčová slova:	Bánov, dějiny školství, historie, památky, Josef Bublík, národní škola, stavba nové školní budovy, covid-19, ukrajínští žáci
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the development of education in the village of Bánov from the first mention of the school to the current time. The thesis focuses on the history of Bánov, its monuments, important personalities of the village, the development of education in Bánov before 1900, the situation at the school during the World Wars, teaching during the pandemic Covid-19 to the current events in the school.
Klíčová slova v angličtině:	Bánov, history of education, history, monuments, Josef Bublík, national school, construction of a new school building, covid-19, Ukrainian pupils
Přílohy vázané v práci:	8
Rozsah práce:	51 stran
Jazyk práce:	Český jazyk